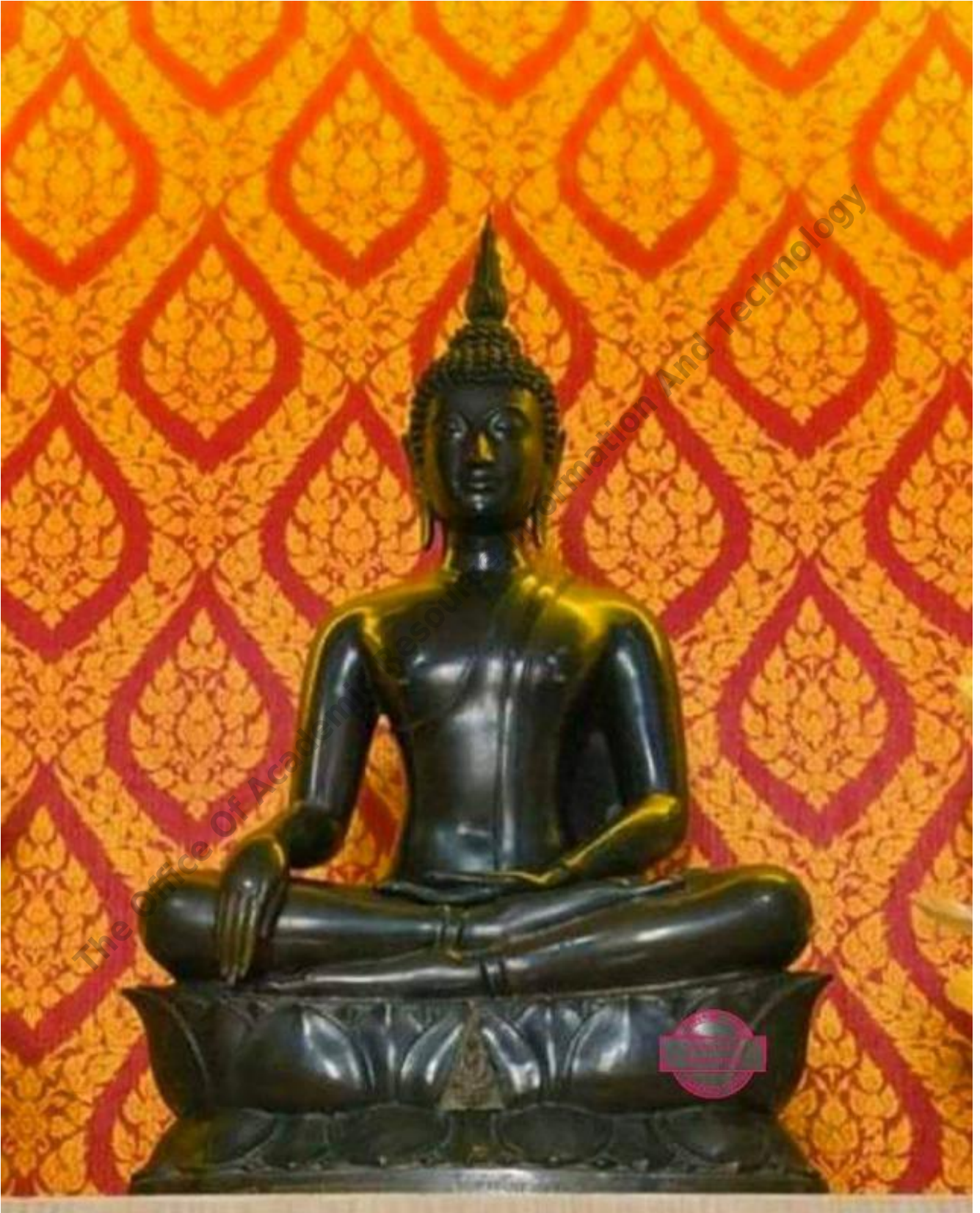

เรื่อง พระพุทธรูปนวราชบพิตร ประจำจังหวัดกำแพงเพชร

รายละเอียด

พระพุทธรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำริโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระพุทธรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานไปประดิษฐาน ณ จังหวัดต่าง ๆ แทนธรรมเนียมการพระราชทานพระแสงราชศัสตรา

พระพุทธรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีขนาดหน้าตักกว้าง ๒๓ เซนติเมตร สูง ๔๐ เซนติเมตร ที่บัวฐานด้านหน้า บรรจุพระพิมพ์ พระสมเด็จจิตรลดา ไว้อีกองค์หนึ่ง พระพิมพ์ส่วนพระองค์นี้ สร้างขึ้นด้วยฝีพระหัตถ์ ทรงสร้างไว้สำหรับ บรรจุไว้ที่ฐานบัวหน้า ด้านหน้าของพระพุทธรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเพื่อพระราชทานแก่ข้าราชการ และบุคคลอื่นไว้สักการบูชา ผงศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนำมาบรรจุในพระพิมพ์ส่วนพระองค์นั้นประกอบด้วย เส้นพระเจ้า คือเส้นผมพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งเจ้าพนักงานได้รวบรวมไว้หลังจากทรงพระเครื่องใหญ่ คือตัดผม ทุกครั้ง ดอกไม้แห้งจากพวงมาลัย ที่ประชาชนทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เวลาเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปลี่ยนเครื่องทรง พระมหามณเฑียรตบปฏิมากร และทรงบูชาไว้ที่พระพุทธรูปปฏิมากร ตลอดเทศกาล จนถึงคราวเปลี่ยนเครื่องทรงใหม่ ดอกไม้แห้งนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้รวบรวมไว้ ดอกไม้แห้งจากมาลัยที่แขวนที่พระมหาเศวตฉัตร และด้ามพระแสงขรรค์ชัยศรี ในพระราชพิธีฉัตรมงคล ชันและสีจากเรือใบพระที่นั่ง ขณะที่ทรงตกแต่งซ่อมแซมเรือ

ผงศักดิ์สิทธิ์ที่กล่าวมานี้ เป็นผงศักดิ์สิทธิ์ส่วนพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นผงศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ทั้งพระราชอาณาจักร เป็นวัตถุมงคลจากปูชนียสถาน หรือพระพุทธรูปที่ประชาชนเคารพบูชาแต่ละจังหวัด อันได้แก่ ดินหรือตะไคร่น้ำแห้งจากปูชนียสถาน ทองคำเปลวปิดพระพุทธรูป ผงรูปหน้าที่บูชา น้ำศักดิ์สิทธิ์จากแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ ที่เคยนำมาใช้เป็นน้ำสรงพระมูรธาภิเษก ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

ในเดือน มกราคมปีพุทธศักราช ๒๕๐๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหล่อพระปางมารวิชัย ด้วยผงศักดิ์สิทธิ์ขึ้นองค์หนึ่ง ขนาดหน้าตัก ๙ นิ้ว มีฐานแบบฐานเขียง ซึ่งต่อมาโปรดให้รับฐานใหม่ เป็นฐานกลีบบัว และมีช่องพอสำหรับที่จะบรรจุพระพิมพ์ส่วนพระองค์ ได้ โดยวันที่ ๒๘ เมษายน ศกเดียวกันนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ ช่างหล่อ หล่อพระพุทธรูปเนื้อทองสำริด ปางมารวิชัย ตามต้นแบบที่สร้างด้วยผงศักดิ์สิทธิ์ ทรงบรรจุพระพิมพ์ส่วนพระองค์ ไว้ที่ฐานบัวหน้าด้านหน้า ขององค์พระพุทธรูป ที่หล่อโปรดให้หล่อขึ้น ๑๐๐ องค์ พระราชทานนามว่า พระพุทธรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานไปประดิษฐานเป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดของทุกจังหวัด ทั้งพระราชอาณาจักรไทย เป็นพระพุทธรูปที่มีความสำคัญแก่ปวงชนชาวไทย ยิ่ง

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ พระราชทานพระพุทธรูปพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แก่จังหวัดกำแพงเพชร ในวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓ นับเป็นพระมหา

กรุณาให้คุณ เป็นมงคล อย่างหาที่สุดมิได้ต่อชาวจังหวัดกำแพงเพชร

ซึ่งมีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ ดังนี้

๑. เมื่อจังหวัดใดได้รับพระราชทานไปแล้ว ให้ประดิษฐานพระพุทธรูปนั้นไว้ ณ ที่อันควรในศาลากลางจังหวัด

๒. เมื่อทางจังหวัดมีงานพิธีใด ๆ ซึ่งต้องตั้งที่บูชาพระรัตนตรัย ก็ให้อัญเชิญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์มาประดิษฐานเป็นพระบูชาในพิธีนั้น ๆ ทั้งนี้ยกเว้นพิธีที่กระทำในโบสถ์ วิหาร หรือปูชนียสถานใด ๆ ซึ่งมีพระประธานหรือมีปูชนียวัตถุอื่นใดเป็นประธานอยู่แล้ว และยกเว้นพิธีที่ต้องใช้พระพุทธรูปอื่นเป็นประธานโดยเฉพาะ เช่น พระพุทธคันธารราษฎร์

๓. เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดเพื่อทรงเป็นประธานพระราชพิธีหรือพิธีทางจังหวัดก็ดี ก็ให้ทางจังหวัดอัญเชิญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์มาประดิษฐานเป็นพระประธานในพระราชพิธีและพิธีนั้น ๆ ทุกครั้ง หากพระราชพิธีหรือพิธีนั้น ๆ กระทำในพระอาราม หรือในปูชนียสถาน ซึ่งมีพระประธานหรือปูชนียวัตถุอื่นใดเป็นประธานอยู่แล้ว ก็ให้อัญเชิญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ไปประดิษฐาน ณ ที่บูชาเป็นต่างหากอีกทีหนึ่ง เพื่อทรงนมัสการ

๔. เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพระราชกรณียกิจ ณ จังหวัด ให้ทางจังหวัดอัญเชิญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ไปประดิษฐานไว้ ณ ที่บูชา เพื่อทรงนมัสการในพลับพลาหรือที่ประทับซึ่งได้จัดไว้ ในกรณีนี้ หากท้องที่ที่เสด็จพระราชดำเนินนั้นห่างไกลจากศาลากลางจังหวัด และเป็นที่ยุทธศาสตร์ไม่สะดวกแก่การคมนาคม หรือการเสด็จพระราชดำเนินนั้นเป็นการรีบด่วน หรือเพียงเป็นการเสด็จพระราชดำเนินผ่าน ทางจังหวัดจะพิจารณาให้งดเสด็จก็ได้ ตามแต่จะเห็นควร

๕. เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปประทับแรม ณ จังหวัด ให้ทางจังหวัดอัญเชิญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์มาประดิษฐานไว้ ณ ที่บูชา ในพลับพลาหรือในที่ประทับตลอดเวลาที่ประทับแรมอยู่ และให้อัญเชิญกลับไปยังศาลากลางจังหวัดเมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับแล้ว ในการนี้ ให้กองมหาดเล็กปฏิบัติเช่นเดียวกับระเบียบแบบแผนที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับพระชัยนวโลหะประจำรัชกาล

๖. หากทางจังหวัดเห็นสมควรจะอัญเชิญพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ออกให้ประชาชนได้นมัสการบูชาในงานเทศกาลใด ๆ ก็ให้กระทำได้ตามแต่จะเห็นควร อนึ่ง การปิดทองที่องค์พระพุทธรูปนั้น อาจทำให้พระพุทธรูปเสียความงามไปบ้าง ถ้าหากทางจังหวัดจะประดิษฐานพระพุทธรูปราชูปถัมภ์บนฐานซึ่งทำด้วยวัตถุอันอาจปิดทองได้อีกชั้นหนึ่งให้ประชาชนได้ปิดทองได้ ก็จะเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น

ปัจจุบัน พระพุทธรูปราชูปถัมภ์ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ประดิษฐานบนแท่นบูชา เหนือพระแสงราชศัสตราประจำเมืองกำแพงเพชร ภายในห้องนิรภัย ในความดูแลของสำนักงานคลังจังหวัดกำแพงเพชร นับเป็นพระพุทธรูปที่มีความสำคัญ ทรงคุณค่ายิ่ง เป็นที่เคารพสักการะ แก่ชาวกำแพงเพชรถ้วนทุกคน

คำสำคัญ : พระพุทธรูปราชูปถัมภ์

ที่มา : จดหมายเหตุกำแพงเพชร.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=470998570125679&id=305461816679356&__tn__=K-R

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2019-08-16

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1185&code_db=610001&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology